

Pestpreventie & Pestprotocol

Candea College

Inhoud

Deel 1 Achtergrondinformatie	4
1.1 Begripsomschrijvingen: plagen en pesten, wat is daar het verschil tussen?	4
1.2 Rolverdeling betrokkenen	4
1.2.1 De gepeste leerling.....	4
1.2.2 De pesters.....	5
1.2.3 De meelopers en de andere leerlingen	5
1.3 Te verwachten problemen bij de aanpak van pesten	6
1.3.1 Bij de gepeste leerling	6
1.3.2 Bij de pester.....	6
1.3.3 In de directe leerling-omgeving.....	7
1.3.4 Bij de ouders.....	7
Deel 2 Het Pestprotocol	7
Inleiding	7
1. Uitgangspunten bij het pestprotocol	7
2. Om welke protocollaire maatregelen gaat het?	8
2.3 Maatregelen en procedure	8
2.3.1 Preventieve maatregelen	8
2.3.2 Curatieve maatregelen.....	8
2.4 De concrete pedagogische invulling als handvat van het pestprotocol.....	9
2.4.1 Afspraken met de gepeste leerling	9
2.4.2. Afspraken met de pester	9
2.4.3 Afspraken met de zwijgende middengroep en de meelopers	10
2.4.4 Afspraken met de ouders	10
2.4.5 Afspraken met docenten.....	10
De belangrijkste regel van het pesten.....	11

Inleiding

Waarom een pestprotocol?

Het Candea College wil haar leerlingen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. De docenten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat in een prettige werksfeer in de klas, in en buiten het schoolgebouw. In veruit de meeste gevallen lukt dit, zoals blijkt uit het onderzoek "Safety first; Veiligheid & Pesten op het Candea College te Duiven" uit 2014. In het huishoudelijk reglement voor leerlingen en voor het personeel hebben we de gedragsregels die hiervoor noodzakelijk zijn omschreven. Soms is het gewenst om duidelijke afspraken met de leerlingen te maken. Een van die duidelijke regels is dat leerlingen met respect met elkaar dienen om te gaan. Dat het niet altijd als vanzelfsprekend wordt ervaren, geeft aan dat we het leerlingen moeten leren en daar dus energie in moeten steken. Ons pedagogisch uitgangspunt is dat alle kinderen met elkaar moeten *leren* omgaan.

Dat leerproces verloopt meestal vanzelf goed, maar het kan ook voorkomen dat een leerling in een enkel geval systematisch door andere leerlingen wordt gepest. Dit kan zijn (overal waar "zijn" staat, kan tevens "haar" gelezen worden) gewenste ontwikkeling blokkeren omdat de schoolomgeving onvoldoende veiligheid biedt. In een dergelijk geval is het van groot belang dat de docent onder ogen ziet, dat er een ernstig probleem in zijn groep is. In een klimaat waarin het pesten gedoogd wordt, worden ook de pedagogische structuur en de veiligheid ernstig aangetast. Voor het Candea College is dat een niet te accepteren situatie.

Op het Candea College wordt uitgegaan van het 5 sporen model. De vijfsporenaanpak is gericht op de verschillende partijen die betrokken zijn bij pesten: het gepeste kind, de pester, de ouders, de klasgenoten en de leerkrachten. De verschillende aandachtspunten zijn:

- De algemene verantwoordelijkheid van de school.
- Steun bieden aan het kind dat gepest wordt.
- Steun bieden aan het kind dat zelf pest.
- De middengroep (de rest van de klas) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem.
- De ouders van het gepeste en het pestende kind steunen.

Deze methode is bedacht door de psycholoog Bob van der Meer. Uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat dit één van de weinige effectieve manieren is om pesten aan te pakken, vooral door het effect op de lange termijn. In deel 2 wordt hier verder op in gegaan. In deel 1 wordt allereerst stil gestaan wat we onder pesten verstaan en wie daarbij betrokken kunnen zijn vanuit de verschillende rollen.

Het pestprotocol vormt het tweede deel van dit document. Daarin is vastgelegd dat we op het Candea College pestgedrag niet accepteren en op welke wijze wij hiertegen optreden. We hopen hiermee alle betrokkenen (leerlingen, ouders, docenten, onderwijsondersteunde medewerkers en directieleden) houvast te bieden bij de specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag.

Deel 1 Achtergrondinformatie

1.1 Begripsomschrijvingen: plagen en pesten, wat is daar het verschil tussen?

De definities komen uit het "Safety First" onderzoek dat in 2014 op het Candea College is afgenomen. Pesten is het langdurig/herhaaldelijk uitoefenen van geestelijk en/of lichamelijk geweld door een groep/persoon tegen één of meer medeleerlingen, die niet (meer) in staat is/zijn zichzelf te verdedigen. Een persoon wordt getreiterd of gepest als hij/zij herhaaldelijk en langdurig blootstaat aan negatieve handelingen verricht door één of meer personen. Het is moeilijk om een strikt onderscheid te maken tussen pesten en plagen. Op plagen is de volgende definitie van toepassing: Bij plagen is sprake van incidenten en van een "gelijke" machtsverhouding. Er is geen winnaar of verliezer en het slachtoffer is in staat zichzelf te verdedigen. Het slachtoffer loopt geen (blijvende) psychische en/of fysieke schade op.

Er worden verschillende vormen van pesten onderscheiden. Bij een directe vorm van pesten is er sprake van een open, zichtbare aanval op een ander. Uitschelden, schelden en beschuldigen zijn voorbeelden van directe (verbale) agressie. Er is sprake van indirect pesten wanneer iemand bijvoorbeeld wordt buitengesloten van een groep op een niet zichtbare duidelijke manier. Wanneer relaties en vriendschappen worden gemanipuleerd met het doel iemand emotioneel te kwetsen is er sprake van een relationele manier van pesten, dit kan zowel direct als indirect zijn.

De laatste jaren is online pesten of cyberpesten zeer sterk in opkomst. Ook dit kan zowel op een directe als een indirecte manier tot uiting komen.

Verschillende onderzoeken tonen aan dat er duidelijke verschillen tussen jongens en meisjes zijn in pesten. Voor meisjes gaat pesten meer om de omgang binnen sociale relaties. Meisjes stellen zich vaker op als meeloper of als verdediger van het slachtoffer. Ze pesten meer op een indirecte manier en gebruiken meer relationele agressie. Jongens stellen zich vaak op als assistent of aanmoediger van de pester. Ze gebruiken agressie om in hun sociale contacten een bepaalde orde of hiërarchie te bereiken. Voor jongens is pesten een vorm van macht en een manier om anderen te domineren. Ze gebruiken meer psychische agressie en pesten vaker op een directe manier, bijvoorbeeld door te schoppen, dreigen, schelden, anderen uit te sluiten of te negeren.

1.2 Rolverdeling betrokkenen

Bij pestgedrag onderscheiden we de onderstaande rolverdeling bij de betrokkenen.

1.2.1 De gepeste leerling

Sommige leerlingen hebben een grotere kans om gepest te worden dan anderen. Dat kan komen door uiterlijke kenmerken, maar het heeft vaker te maken met vertoond gedrag, de wijze waarop gevoelens worden beleefd en de manier waarop dat geuit wordt. Uit onderzoek blijkt dat leerlingen gepest worden in situaties waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te kiezen. Er is dan sprake van een onveilige situatie, waarbinnen een pester zich kan manifesteren.

Leerlingen die gepest worden doen vaak andere dingen dan de meeste leeftijdgenoten in hun omgeving. Ze spelen een ander instrument, doen aan een andere sport of zitten op een andere club. Ze zijn goed in bepaalde vakgebieden of juist niet. Er zijn helaas aanleidingen genoeg om door anderen gepest te worden mits de pesters daar de kans voor krijgen van hun omgeving.

Veel leerlingen die worden gepest hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet of nauwelijks in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen de pester(s) en stralen dat ook uit naar hun kwelgeest(en). Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep. Ze durven weinig of niets te zeggen, omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor de gepeste leerling in een vicieuze cirkel komt die hij zonder hulp niet kan doorbreken.

Gepeste leerlingen voelen zich vaak eenzaam, hebben geen vrienden om op terug te vallen en kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met hun leeftijdgenoten. Jongens die worden gepest horen bijna nooit tot de motorisch beter ontwikkelde kinderen.

1.2.2 De pesters

Leerlingen die pesten zijn vaak fysiek juist wel de sterksten uit de groep. Ze kunnen het zich permitteren zich agressief op te stellen en ze reageren dan ook met dreiging van geweld of gebruik van geweld. Pesters lijken in eerste indruk populair te zijn in een klas, maar ze dwingen hun populariteit in de groep af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven. Met het vertoonde pestgedrag gaat ze dat gemakkelijk af en ze krijgen andere leerlingen mee bij hun pestgedrag. Pesters hebben feilloos in de gaten welke leerlingen gemakkelijk aan te pakken zijn en als ze zich al vergissen, gaan ze direct op zoek naar een volgend slachtoffer. De zwijgende meerderheid en potentiële meelopers krijgen een keuze die aan duidelijkheid niet te wensen overlaat: Je bent voor of je bent tegen me. De groep waartoe pester en slachtoffer behoren, komt door deze dreiging onder druk te staan. Alles is immers beter voor de meeloper dan door de "machtige pester" zelf gepest te worden. De pesters stralen deze dreiging uit. Ze overtreden bewust regels en hebben vaak de vaardigheden ontwikkeld om onbestraft te blijven voor hun daden. En wanneer ze gestraft worden, stralen ze uit dat het hen niet raakt.

Het komt ook regelmatig voor dat een pestkop een leerling is die in een andere situatie zelf slachtoffer is of was. Om te voorkomen weer het mikpunt van pesten te worden, kan een leerling zich als pester gaan opstellen en manifesteren.

Meisjes pesten minder openlijk dan jongens en vaak op een subtiele en meer geniepige manier, waarbij uitdaging van het gezag niet echt aan de orde is. Ze pesten meer met woorden, maken opmerkingen of sluiten andere leerlingen buiten. Meisjes opereren minder individueel en meer als groep: "Je hoort erbij of niet". Fysiek geweld komt bij deze groep pesters minder voor.

Een pester leert niet om zijn agressie op een andere manier te uiten dan door ongewenst (pest)gedrag. Op termijn hebben ook de pesters last van hun eigen gedrag. Door hun verkeerde en vooral beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om duurzame vriendschappen op te bouwen en te onderhouden op andere gronden dan macht en het delen van die macht. Pesters maken een abnormale sociale ontwikkeling in vergelijking met leeftijdsgenoten door met alle gevolgen van dien voor henzelf.

1.2.3 De meelopers en de andere leerlingen

De meeste leerlingen zijn niet direct betrokken bij het pesten. Sommige leerlingen behouden enige afstand en andere leerlingen doen incidenteel mee. Dit zijn de zogenaamde "meelopers". Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf in de slachtofferrol te geraken. Maar

het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden of denken in populariteit mee te kunnen liften met de pester in kwestie. Vooral meisjes doen nogal eens mee met pesten om een vriendin te kunnen behouden. Als leerlingen actiever gaan meepesten in een grotere groep, voelen ze zich minder betrokken bij en verantwoordelijk voor de gevolgen van hun gedrag. Zo kan groepsgegedrag leiden tot excessen die achteraf voor iedereen, inclusief de pesters, onacceptabel zijn. Er zijn ook leerlingen die niet merken dat er gepest wordt of die niet willen weten dat er gepest wordt in hun directe (school) omgeving.

Het is bewezen dat optreden tegen pesten effect heeft. Zodra andere leerlingen de gepeste leerling te hulp komen of tegen de pesters zeggen dat ze moeten ophouden, kan de situatie aanzienlijk veranderen. Het pesten wordt dan al direct minder vanzelfsprekend en daardoor riskanter voor de pesters. De situatie voor de meelopers verandert wanneer duidelijk wordt dat het geen groepsnorm is om mee te gaan in het pestgedrag. Meelopers conformeren zich graag aan de norm en de grote groep. Ze zijn niet bereid om grote risico's te lopen, waarvan ze de gevolgen niet kunnen overzien. Dit in tegenstelling tot de pester.

Leerlingen die pestgedrag signaleren en dit bij de docent aangeven vervullen dus een belangrijke rol. Ook de ouders kunnen een belangrijke rol spelen. Ouders van leerlingen die gepest worden en die dit probleem met de school willen bespreken, zijn natuurlijk altijd emotioneel bij het onderwerp betrokken. De gevoelde onmacht bij deze ouders staat rationeel handelen vaak in de weg. Zij willen maar één ding: het pestgedrag moet ogenblikkelijk stoppen. Ouders van leerlingen die niet direct bij het pesten zijn betrokken, kunnen meer afstand nemen. Daardoor zijn ze beter in staat om duidelijk te maken aan hun kind dat er iets aan het pesten gedaan moet worden. Dit is ook in het belang van de veiligheid, de opvoeding en de ontwikkeling van hun eigen kind.

1.3 Te verwachten problemen bij de aanpak van pesten

1.3.1 Bij de gepeste leerling

Een gepeste leerling schaamt zich vaak voor zijn gedrag dat niet voldoet aan het beeld dat ouders graag van hun kind hebben: een vrolijk en vooral onbezorgd kind dat zelfstandig in staat is zijn boontjes te doppen. Pesten is een groot probleem voor leerlingen en zorgt ook voor een evenredig groot probleem bij de erkenning en de aanpak ervan. Veel gepeste leerlingen doen er dan uiteindelijk ook maar het zwijgen toe en vereenzamen. De angst wordt aanvankelijk nog groter als het pesten bespreekbaar gemaakt wordt door de ouders, waardoor de gepeste leerling eens te meer met de gevolgen van het pesten kan worden geconfronteerd. Als represaille kan er in nog heviger mate gepest worden dan daarvoor al het geval was.

1.3.2 Bij de pester

De pester zelf ziet zich in zijn machtsspel bedreigd en dat wil de pester ten koste van alles voorkomen. Soms blijken de pesters echter net zo opgelucht als de slachtoffers bij een duidelijke aanpak. Er wordt immers ook aandacht besteed aan hun onmacht om een normale relatie met andere kinderen op te bouwen. Bij een aantal pesters is dat hun liefste wens. Zij zijn hiertoe echter helaas onmachtig door het ontbreken of het niet kunnen hanteren van de juiste vaardigheden.

1.3.3 In de directe leerling-omgeving

Het is goed te weten dat er altijd leerlingen zijn die zich schuldig voelen omdat ze niet op kunnen komen voor het slachtoffer door actief te helpen of een volwassene om te hulp roepen. Ook zijn er altijd leerlingen die helemaal niet in de gaten hebben dat er in hun omgeving gepest wordt. Ze zien wel het een en ander gebeuren, maar kunnen de gebeurtenissen niet duiden als pestgedrag, waar gepeste leerlingen erg veel last van ondervinden.

1.3.4 Bij de ouders

Ouders hebben vaak moeite om hun kind te zien in de rol van meeloper of pester. Een pester op school hoeft zich in de thuissituatie niet als pester te manifesteren. Sommige ouders zien ook de ernst van de situatie onvoldoende in. Zij vertalen het pestgedrag van hun kind in weerbaar gedrag. Hun kind maakt echter een abnormale ontwikkeling door met grote risico's op normatief afwijkend gedrag op latere leeftijd. Andere ouders zien er niet meer in dan wat onschuldige kwajongensstreken. De opmerking: "Ach, iedereen is wel eens gepest, u toch ook?" geeft de visie van deze ouders op dit gedrag aardig weer. Behalve de pester en de meelopers moeten dus ook vaak de ouders doordrongen worden van het ongewenste karakter van het vertoonde pestgedrag voor alle betrokkenen. Het komt voor dat ouders niet op de hoogte zijn dat hun kind gepest wordt en de eerste reactie op de situatie kan een schok betekenen. Sommige ouders voelen zich dan tekortschieten, omdat ze er niet waren voor het kind.

Deel 2 Het Pestprotocol

Inleiding

Het pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordigers van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat men pestgedrag op school niet accepteert en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaat aanpakken.

Het Candea College wil voor alle kinderen die de school bezoeken een veilige school zijn. Dit betekent dat de school expliciet stelling neemt tegen pestgedrag en concrete maatregelen voorstelt bij voorkomend pestgedrag.

1. Uitgangspunten bij het pestprotocol

1. Als pesten en pestgedrag plaatsvinden, is er een ernstig probleem op onze school, zowel voor de docenten en onderwijsondersteunende medewerkers als de ouders, de kinderen, de gepeste kinderen, de pesters en de meelopers.
2. De medewerkers en de leerlingen hebben een gezamenlijke inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.
3. Onderwijsgevend personeel en onderwijsondersteunend personeel hebben kennis van en zijn alert op pestgedrag in algemene zin. Indien pestgedrag optreedt, moeten zij duidelijk stelling en actie ondernemen tegen dit gedrag. De personeelsleden en leerlingen hebben ten opzichte van elkaar de plicht te zorgen voor een goed leef- en werkklimaat.

4. Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen (weer) optreedt, voert de school de uitgewerkte protocollaire procedure uit.
5. Dit pestprotocol wordt door het hele team en de oudervertegenwoordiging onderschreven en ook alle ouders ter inzage aangeboden.

2. Om welke protocollaire maatregelen gaat het?

2.3 Maatregelen en procedure

Wij onderscheiden twee soorten maatregelen, enerzijds de preventieve maatregelen en anderzijds de curatieve maatregelen, waarbij Rots&Water onder beide typen maatregelen valt. De aanmelding hiervoor geschiedt door de orthopedagoog, waarbij de mentor en leerjaarcoördinator tevens geïnformeerd zijn.

2.3.1 Preventieve maatregelen

1. De mentor bespreekt met de leerlingen de algemene afspraken en regels in de klas aan het begin van het schooljaar. Het onderling pesten wordt hier benoemd als onacceptabel gedrag. Hierbij worden in alle klassen van de school de regels van het pestprotocol besproken.
2. Indien de docent, mentor of niet, aanleiding daar toe ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een (groeps)gesprek.
3. Conform het Sociaal Mediabeleid Quadraam uit 2014 wordt “Mediawijsheid” een vast onderdeel binnen het curriculum in de onderbouw. De wijze waarop dit binnen de opleidingen vorm wordt gegeven is afgestemd op de doelgroep.
4. Op het Candea College vindt elk jaar in het eerste trimester een pestdag voor de leerlingen uit leerjaar 1 plaats. Deze dag staat in het teken van pesten, de consequenties van pesten en afspraken die gemaakt worden met leerlingen om pesten te voorkomen. Na de introductie van deze dag in de vorm van een musical trekt de mentor de hele dag met zijn klas op en besteedt hij aandacht aan pesten. Hij zal met de leerlingen over pesten praten, er worden afspraken gemaakt om pesten te voorkomen, en de leerlingen ondertekenen in de klas een contract met regels rond pestgedrag. Binnen de overige leerjaren wordt in schooljaar 2015 – 2016 bekeken op welke wijze expliciete aandacht geschonken moet worden aan preventie maatregelen.

2.3.2 Curatieve maatregelen

1. Indien sprake is van incidenten betreffende pestgedrag wordt dat met de betrokken leerlingen besproken door de mentor van de leerlingen. Dit gesprek staat niet op zichzelf maar wordt regelmatig herhaald om het probleem aan te pakken. Van dit gesprek worden aantekeningen gemaakt in het leerlingdossier van zowel de pester als de gepeste leerling. Over het incident wordt contact opgenomen met de betrokken ouders, zowel van de pestende leerling als de gepeste leerling. De leerjaarcoördinator wordt op de hoogte gebracht en gehouden.
2. Indien sprake is van herhaald pestgedrag worden de ouders van de pester in het bijzijn van de pester op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school door de leerjaarcoördinator en de mentor. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken en ook vastgelegd. Bij overtreding van de afspraken

worden de op te leggen sancties, conform de afspraken in het huishoudelijk reglement voor leerlingen, daarbij vermeld.

Begeleiding door een orthopedagoog van het Candea College vormt een mogelijkheid. Er wordt onderzocht waar het pestgedrag vandaan komt en een handelingsplan opgesteld om het pestgedrag te stoppen. Mocht de orthopedagoog ervaren dat de situatie zodanig ernstig is dat professionele externe zorg nodig is dan worden de leerling en ouders hier naar doorverwezen. Indien gewenst wordt door de ouders en/of mentor, leerjaarcoördinator e/o opleidingsdirecteur de schoolagent ingeschakeld.

3. Afspraken en voortgang worden zorgvuldig gedocumenteerd in het leerlingdossier van de pester en de gepeste leerling.

2.4 De concrete pedagogische invulling als handvat van het pestprotocol

Formulieren en procedures leiden op zichzelf niet tot het verdwijnen van ongewenst gedrag. Wel is het belangrijk om bij pestgedrag duidelijk te maken hoe het verloop van een casus wordt behandeld, want er is veel tijd mee gemoeid en er zijn ook vele betrokkenen. Onderstaand gedeelte geeft concrete invullingen en handreikingen in het pedagogisch handelen vanuit de professionele schoolomgeving.

De mentor heeft een zeer belangrijke rol, naast het actief preventief opstellen (zoals elk personeelslid van het Candea College) is de mentor het eerste aanspreekpunt. De mentor biedt in eerste instantie de gepeste leerling bescherming, heeft een ernstig en serieus gesprek met de pester en zijn ouders en richt zich vervolgens op de zwijgende middengroep en de meelopers. Het staat de mentor vrij om de leerjaarcoördinator bij het betreffende gesprek met de pestende leerling te vragen. Wanneer het gedrag blijft, nadat de mentor met de leerling heeft gesproken, zal de leerjaarcoördinator het gesprek voeren waarbij de mentor aanwezig is en de ouders, zoals beschreven in punt 2 van curatieve maatregelen.

2.4.1 Afspraken met de gepeste leerling

De begeleiding van de gepeste leerling is van groot belang. De leerling is eenzaam en heeft recht op professionele zorg vanuit de school. Naast het voorkomen van nieuwe ongewenste ervaringen staat het verwerken van de ervaringen. Het initiatief tot deze gesprekken kan bij verschillende partijen liggen. De ouders kunnen het initiatief nemen om een gesprek aan te vragen, net als de mentor of een leerjaarcoördinator. Uiteraard kan de gepeste leerling dit zelf ook aangeven. De structuur zoals deze bestaat rondom ondersteuning van leerlingen is in dit geval ook leidend. De mentor is de eerste gesprekspartner. Wanneer blijkt dat de mentor niet voldoende geëquipeerd is, volgt een gesprek met een leerjaarcoördinator, waarna de orthopedagoog de volgende stap is. Indien blijkt dat de ondersteuning vanuit de orthopedagoog niet voldoende is, wordt verwezen naar professionele hulp buiten de school.

2.4.2. Afspraken met de pester

De pesters hebben in ons pedagogisch stelsel ook recht op hulp, laat onverlet dat afhankelijk van de ernst ook strafmaatregelen opgelegd kunnen worden, zoals beschreven in het huishoudelijk reglement leerlingen. Dit wordt opgelegd door de leerjaarcoördinator, waarbij de ouders aanwezig

zijn wanneer de strafmaatregel uitgesproken wordt naar de leerling of direct daarna ingelicht worden.

De pester is niet in staat om op een normale sociaalvaardige wijze met anderen om te gaan en heeft daar professionele hulp bij nodig. De eerste stap is een gesprek met de mentor en indien de mentor niet voldoende geëquipeerd is, is de volgende stap een verwijzing naar een orthopedagoog. Deze kan met de pester een aantal probleemoplossende gesprekken voeren, waarbij getracht wordt de oorzaak van het pesten te achterhalen en sociaal vaardige handelwijzen te ontwikkelen. Mocht de orthopedagoog ervaren dat de situatie zodanig ernstig is dat professionele externe zorg nodig is, dan wordt dit aan de gepeste leerling en ouders geadviseerd.

2.4.3 Afspraken met de zwijgende middengroep en de meelopers

De zwijgende middengroep is van groot belang in de aanpak van het probleem. Als deze groep eenmaal in beweging is gebracht, hebben leerlingen die pesten veel minder te vertellen. Deze middengroep dient gemobiliseerd te worden en de mentor heeft hierin een taak en verantwoordelijkheid. De mentor besteedt (opnieuw) aandacht aan de algemene afspraken en regels over pesten en de regels van het pestprotocol.

2.4.4 Afspraken met de ouders

Voor de ouders van de gepeste leerling is het van belang dat de school ernst maakt met de aanpak van het pesten. Met de ouders van de gepeste leerling zal overleg zijn over de aanpak en de begeleiding van hun kind. De ouders van de pesters moeten op de hoogte zijn van wat er met hun kind gebeurt. Zij hebben er recht op te weten dat hun kind in sociaal opzicht zorgwekkend gedrag vertoont dat dringend verbeterd moet worden. De ouders van de zwijgende middengroep en de meelopers moeten zich bij de mentor kunnen melden als zij van hun kind horen dat er een leerling gepest wordt. Ook voor ouders moet een klimaat gecreëerd worden waarin het duidelijk is dat de school open staat voor dit soort meldingen.

2.4.5 Afspraken met docenten

Binnen het gehele traject rondom de pester, de gepeste en de middengroep worden afspraken gemaakt door ofwel de mentor, ofwel de leerjaarcoördinator, ofwel de orthopedagoog. De mentor heeft de verantwoordelijkheid om de gemaakte afspraken te communiceren naar het docententeam. De docenten hebben de verantwoordelijkheid om te handelen naar de gemaakte afspraken.

De belangrijkste regel van het pesten

Word je gepest, praat er thuis en op school over. Je mag het niet geheim houden!!

De regels voor de leerlingen zijn:

- We hebben respect voor elkaar.
- We beoordelen elkaar niet op capaciteiten, uiterlijk, culturele afkomst of seksuele geaardheid.
- We houden rekening met elkaar door elkaar niet buiten te sluiten.
- Lachen doe je met elkaar, niet om elkaar.
- Luister naar wat een ander te zeggen heeft.
- Noem elkaar bij de naam.
- Roddel niet over elkaar, ook niet via sms of digitaal.
- Zit niet aan elkaar en gebruik geen spullen van een ander zonder toestemming.
- Als ‘plagerijtjes’ niet leuk meer zijn, geef je een duidelijk signaal af.
- Als het signaal gegeven wordt, stoppen ‘plagerijtjes’.
- Vertel een mentor/docent wanneer je zelf of iemand anders gepest wordt. Dit is geen klikken of verraden, maar helpen!
- Als je gepest wordt, praat er dan thuis of op school over. Je moet het niet geheim houden.
- We helpen anderen, wanneer zij de afspraken vergeten.
- De afspraken gelden op school en daarbuiten.